

Utrecht, 16 maart 2020

Geachte leden van colleges van B&W in de regio U16, GS van de provincie Utrecht en DB's van waterschappen in de provincie Utrecht,

Hierbij bieden wij, leden van de Bestuursafdeling Klimaatneutrale regio / RESU16, u aan: de Ontwerp RES met het Concept Bod voor duurzame elektriciteit. Wij vragen u deze Ontwerp RES voor besluitvorming voor te leggen aan uw gemeenteraad, AB of Provinciale Staten.

We zijn trots op de positieve en constructieve wijze waarmee aan deze stap is gewerkt en op het resultaat dat voor u ligt. Het tijdsplan voor de totstandkoming van de RES is kort en de tijdsdruk is hoog. De ontwerp RES is een tussenstap in de totstandkoming van de eerste RES van de regio én van de energieprijler in het Ruimtelijk Economische Programma (REP). Het is een tussenstand van verkenningen: het bevat de eerste inzichten voor duurzame elektriciteit en duurzame warmte en het concept bod voor duurzame elektriciteit.

Concept bod voor duurzame elektriciteit

Het concept bod voor duurzame elektriciteit is de bijdrage van de regio aan de nationale opgave voor duurzame elektriciteit in 2030 waar de samenwerkende overheden in de regio zich aan committeren richting het Nationaal Programma RES en richting het Rijk¹. Dat betekent dat we ons maximaal inspannen om uiterlijk 1 januari 2025 de vergunningen voor zonnepanelen en windturbines te verstrekken zodat de genoemde hoeveelheid duurzame elektriciteit in 2030 gerealiseerd kan worden. Dat doen we door in onze omgevingsvisies en –plannen ruimtelijke randvoorwaarden te creëren om dit mogelijk te maken (de planologische ruimte reserveren). Uitgangspunt is dat iedereen meedoet en een bijdrage levert.

We stellen voor om als regio 1,8 TWh aan de nationale opgave voor 2030 bij te dragen. Ter illustratie: 1,8 TWh is haalbaar met 15% benutting van grote dakoppervlakken plus ca. 45 grote windmolens en ca. 800 ha zonnepanelen. Dit is een bod met daaraan gekoppeld een aantal randvoorwaarden richting het Rijk¹ en een disclaimer.

We willen maximaal inzetten op zon-op-dak, rekening houdend met randvoorwaarden als kosten, dakconstructies en aansluitmogelijkheden. Onze inschatting is dat dit 0,5 TWh kan opleveren (onder de bij het bod genoemde voorwaarden). We zien veel initiatieven op duurzame elektriciteit en we zien veel potentie voor duurzame elektriciteit in vastgesteld gemeentelijk

¹ Om de beoogde opwek daadwerkelijk te kunnen realiseren, zijn aanpassingen nodig vanuit het Rijk. Het concept bod van de regio is daarom onder randvoorwaarden richting het Rijk. Mocht in het overleg en samenwerking met het Rijk blijken dat het niet mogelijk is om deze randvoorwaarden in te vullen, dan heeft dat gevolgen voor het kunnen realiseren van duurzame elektriciteit en daarmee het kunnen realiseren van het concept bod.

beleid en in beleid ontwikkeling. Met zon-op-dak (0,5 TWh) en vastgesteld beleid en beleid in ontwikkeling lijkt zeker 1 – 2 TWh haalbaar.

We hebben ook gekeken naar het potentieel voor windmolens en zonnevelden. We zien voor 2030 bijvoorbeeld potentieel voor windmolens, vooral langs infrastructuur, in het bijzonder op geschikte locaties langs de snelwegen (A12, A2, A27 en A28), Amsterdam-Rijnkanaal en spoorlijnen. Daarnaast zien we lokaal kansen voor windmolens bij bedrijventerreinen en in agrarische gebieden. We houden hierbij rekening met technische mogelijkheden en kosten. We hebben aandacht voor clustering om optimaal gebruik te kunnen maken van de netcapaciteit. Ca. 70 grote windmolens (5,6 MW) in de U16 lijkt technisch mogelijk voor 2030 binnen deze denkrichtingen en dit zou ca. 1 TWh opleveren. Als 2/3 van deze technisch haalbare windmolens worden gerealiseerd (dus 45 windmolens) dan levert dit ca 0,7 TWh op. Als referentie, op dit moment staan er 16 windmolens in het U16 gebied, verspreid over 5 gemeenten. Veel gemeenten zien mogelijkheden voor 1 of meer veelal grotere zonnevelden of hebben daar al plannen voor. Gezamenlijk lijkt ca 1 TWh aan zon-op-land voor 2030 haalbaar.

Met 0,5 TWh zon-op-dak, het beleid en beleid in ontwikkeling en het potentieel dat we zien voor wind en zonnevelden en rekening houdend met planuitval komen we hiermee tot een bod van 1,8 TWh. Hierbij is rekening gehouden met de netcapaciteit. Tot ca. 3,6 TWh grootschalige opwek is voor 2030 in te passen op het huidige net, maar hoe dichter bij die 3,6 hoe meer leidend de netcapaciteit wordt voor locatiekeuzen. Er is dan weinig ruimte om locaties en verhouding zon/wind af te wegen. Met een bod van 1,8 TWh zijn er meer varianten mogelijk om af te wegen.

Van ontwerp RES naar RES 1.0

De ontwerp RES bevat de eerste inzichten voor duurzame elektriciteit en duurzame warmte in de regio op basis van onderzoeken, gesprekken (ambtelijk en bestuurlijk) en lokale bijdragen aan inventarisaties. De ontwerp RES maakt nog niet inzichtelijk hoeveel en welke zoekgebieden - met hoeveel potentie per gemeente - voor duurzame elektriciteit kansrijk zijn. De komende maanden werken we de inzichten verder uit en voeren we daarover in de regio verder het gesprek met regionale belanghebbenden en lokaal met inwoners en lokale belanghebbenden. We bouwen voort op de denkrichtingen met landschappelijke verbeeldingen per landschapstype. Dit om te komen tot ruimtelijke principes en randvoorwaarden per landschapstype. Tegelijkertijd focussen we een deel van het gesprek en verkenningen op de geïdentificeerde kansen voor duurzame elektriciteit. Op basis daarvan komen we in de RES 1.0 tot zoekgebieden en daken voor 2030 voor tenminste 1,8 TWh waarbij we rekening houden met planuitval en ruimtelijke randvoorwaarden, een net-impactanalyse en een definitieve opwek doelstelling voor 2030 met een doorkijk naar 2040 en 2050. We blijven onderzoeken of en hoe 1/3 energieneutraal 2030 en of en hoe 2/3 energieneutraal in 2040 mogelijk is.

Voor duurzame warmte hebben we van een groot aantal duurzame warmtebronnen het theoretisch potentieel in beeld. De stap naar RES1.0 is nu de regionale duurzame warmtebronnen te onderzoeken op technische, economische en ruimtelijke haalbaarheid.

Daarnaast maken we in de RES 1.0 een koppeling tussen warmtevraag en beschikbaarheid van warmtebronnen en de geschiktheid van de verschillende bronnen voor warmtenetten. Dit is conform de opdracht voor de RESsen.

Wat vragen wij u

Wij vragen u de Ontwerp RES met het Concept bod voor te leggen voor besluitvorming aan uw gemeenteraad, AB of Provinciale Staten met de volgende beslispunten:

De gemeenteraad/ AB/ PS besluit(en):

- In te stemmen met het uitgangspunt iedereen doet mee en levert een bijdrage.
- In te stemmen met het regionale concept bod van 1,8 TWh, de daarbij behorende randvoorwaarden richting het Rijk en disclaimer.
- In te stemmen met de verzending van de Ontwerp RES met het Concept Bod naar het Nationaal Programma RES/ Rijk.

Wij ontvangen uw besluit graag uiterlijk op 27 mei per email aan: lenny.putman@utrecht.nl en cc: mia.van.der.sluijs@utrecht.nl Deze besluiten en eventuele moties en amendementen worden met een brief toegevoegd aan de Ontwerp RES met het Concept Bod en verzonden aan het Nationaal Programma RES en het Rijk. Wanneer 27 mei onverhoopt niet haalbaar is, zullen we dit in de brief aan het Nationaal Programma en het Rijk met een voorbehoud aangeven en zullen we het besluit zo spoedig mogelijk nazenden. PBL begint 1 juni met de analyse om de regio's tijdig inzicht te kunnen geven in de resultaten voor de RES 1.0. In het belang van alle RESsen willen wij daarom tijdig de Ontwerp met het Concept Bod in dienen.

Op basis van de besluiten en eventuele moties en amendementen geven we de RES 1.0 verder vorm. We zullen u informeren als dit leidt tot wezenlijke wijzigingen in de aanpak of in de koers.

Facilitering vanuit de regio

Ambtelijk wordt een handreiking voor een raadsvoorstel en –besluit en een handreiking voor een presentatie aan parlementen beschikbaar gesteld die u beiden als basis kunt gebruiken. Daarnaast zijn de medewerkers van het kernteam RES zeer bereid op verzoek u of uw 'parlement' een toelichting te geven. Indien u hiervan gebruik wilt maken verzoeken wij u zo spoedig mogelijk contact op te nemen met de programmamanager RESU16.

Vervolg

U ontvangt van ons na 1 juni de brief en besluiten over de Ontwerp RES met het concept bod van alle deelnemers aan de RESU16. Parallel aan het besluitvormingsproces werken wij door aan de RES 1.0 in lijn met de eerder gemaakte afspraken zodat we eind 2020 de RES 1.0 aan de bestuurstafel RESU16/KNR kunnen voorleggen voor verzending naar u.

Indien u nog vragen of opmerkingen heeft, dan horen wij dat graag. Daarvoor kunt u contact opnemen met een van de Bestuurlijke Trekkers of de programmamanager RESU16: Lenny Putman via lenny.putman@utrecht.nl of 06-28242319

Met vriendelijke groet, namens alle deelnemers aan de Bestuurstafel KNR / RES U16

Rob Jorg, Hilde de Groot, Els Otterman, en Huib van Essen
Bestuurlijke trekkers RES U16